

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa B. P., M. C.
przeciwko P. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą [...] "L. [...]
o ryczałty za noclegi,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 marca 2022 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 3 listopada 2020 r., sygn. akt V Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty
po 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy w B. w sprawie z powództwa B. P. i M. C. przeciwko P. K., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą "L." [...] z siedzibą w B., o ryczałty za noclegi, oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 marca 2020 r., którym zasądzono od pozwanego na rzecz powoda B. P. kwotę 49.900 zł wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości w stosunku rocznym 8% od dnia 27 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz na rzecz powoda M. C. kwotę 46.809,92 zł wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości w stosunku rocznym 8% od dnia 27

kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że powodowie nie otrzymywali w spornym okresie ryczałtu za noclegi, zaś noclegi spędzali w kabinie samochodu ciężarowego wyposażonej odpowiednio w miejsce do spania. Sądy nie zgodziły się z pozwanym, że dieta wypłacana na podstawie regulaminu wynagradzania obejmowała wszelkie koszty powstałe z racji wyjazdów służbowych, w tym także ryczałty za noclegi. Pozostaje to w sprzeczności zarówno z postanowieniami regulaminu wynagradzania, które jasno wskazują, że pracownikom nie przysługują ryczałty za noclegi, jak również z zeznaniami świadków, z których wynika, że powodowie nie otrzymywali ryczałtów za noclegi. Świadczenie wypłacane kierowcom z tytułu podróży służbowej, którego wypłata kwitowana była w drukach delegacji, wyliczane było faktycznie przez przeliczenie ustalonej przez pracodawcę stawki 0,25 zł przez ilość przejechanych kilometrów. Stawka wyliczana była w ten sposób, że kwotę diety dzielono przez liczbę kilometrów średnio przejeżdżanych dla uzyskania takiej diety. Zdaniem Sądu Okręgowego sposób wyliczenia tej należności wskazuje, że nie miała ona nic wspólnego z ryczałtem za noclegi. Tym samym powodowie nie otrzymywali ryczałtu za noclegi, wchodzącego w skład zwrotu kosztów podróży służbowej nazwanego przez pracodawcę „dieta”.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając ten wyrok w całości i domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia od każdego z powodów na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej, według norm przepisanych.

Skarżący w podstawach skargi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1) art. 65 § 1 k.c., przez jego niezastosowanie objawiające się niedokonaniem wykładni oświadczeń woli stron oraz pominięciem okoliczności sprawy i zasad współżycia społecznego w sytuacji, gdy łącznie wypłacana kierowcy należność nazywaną delegacją, dietą lub poleceniem wyjazdu służbowego jako zbiorcza należność stanowiąca kompensatę wszelkich kosztów podróży

pracownika podczas jego pobytu za granicą, przewyższała łącznie wszystkie należności jakie pracownicy otrzymaliby w przypadku zastosowania powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących zwrotu kosztów podróży zgodnie z przepisami;

2) art. 8.k.p., przez niewłaściwe zastosowanie polegające na zaniechaniu oddalenia powództwa każdego z powodów w całości, których roszczenia pozostawały w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego oraz ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, albowiem powodowie otrzymywali należności kompensujące w sposób rzeczywisty wszelkie koszty związane z podróżą służbową, w wysokości przewyższającej łączną sumę diet i ryczałtów za noclegi w wysokości ustalonej przez przepisy prawa, ponadto powodowie nocowali w przystosowanej kabinie posiadającej m.in. łóżko z materacem, ogrzewanie postojowe, klimatyzację, lodówkę i możliwość przygotowania ciepłego posiłku, korzystali z węzła sanitarno-higienicznego i nie ponosili żadnych kosztów z tego tytułu; zostały do obiegu wprowadzone sfałszowane dokumenty (faktury i rachunku) i używane jako autentyczne celem uzyskania od skarżącego zapłaty kwot wynikających z tych dokumentów, doprowadzając go tym samym do niekorzystnego rozporządzania mieniem o znacznej wartości, przy czym przeciwko powodom został sporządzony akt oskarżenia i postępowanie w tym zakresie prowadzi Sąd Rejonowy w B. III Wydział Karny pod sygn. akt III K [...], co w przypadku prawomocnego wydania wyroku skazującego doprowadzi do wniosków, iż powodowie w sposób moralnie nieakceptowalny i rażący naruszyli obowiązujące normy prawne, w tym nadużywając praw wynikających z zakresu prawa pracy, uzyskując nienależne świadczenie;

3) art. 77⁵ § 5 k.p. w związku z art. 77⁵ § 1 k.p. w związku z art. 5 k.p. w związku z art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1412 ze zm.) w związku z art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców oraz w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży

służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991, ze zm.) i § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;

4) art. 25 ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 6 k.c., przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że brak możliwości rzetelnej i dokładnej analizy czasu pracy każdego z powodów, w tym analizy przebiegu podróży służbowej (w szczególności diet i ryczałtów za noclegi w podróży zagranicznej) obciąża pozwanego, bowiem pracodawca ma obowiązek przechowywać ewidencję czasu pracy kierowców w formie plików pobranych z karty kierowcy i tachografu cyfrowego albo ich wydruków w sytuacji, gdy pozwany prawidłowo i zgodnie z przepisami prawa prowadził i przechowywał ewidencję czasu pracy, a ponadto art. 25 ust. 1 punkt 4 ustawy o czasie pracy kierowców wskazuje na możliwość prowadzenia ewidencji czasu pracy w formie rejestrów opracowanych na podstawie dokumentów, o których mowa powyżej i nie precyzuje zakresu przechowywanych danych, a to powodowie byli zobowiązani do wykazania faktów, z których wywodzą roszczenia.

Skarżący podniósł również zarzut naruszenia przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest:

1) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. z uwagi na to, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera wszystkich koniecznych elementów, przez brak przejrzystego uzasadnienia i wskazania motywów, którymi kierował się Sąd Okręgowy które nie są jasne, a w znacznej mierze nawet znane apelującemu oraz brak odniesienia się do zarzutów apelacyjnych, co uniemożliwia kontrolę poprawności wyroku, tak pod względem logiki, jak i zgodności z prawem;

2) art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie zarzutów apelacji, gdyż sąd drugiej instancji, próbując ustalenia faktyczne i ocenę dowodów sądu pierwszej instancji, nie ma obowiązku przeprowadzania na nowo własnej oceny dowodów, jednakże musi szczegółowo odnieść się do tych ustaleń i ocen, które były kwestionowane w apelacji, czego w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie uczynił;

3) art. 382 w związku z art. 244 i 245 k.p.c., przez zaniechanie obowiązku rozważenia przez Sąd drugiej instancji na nowo całości zebranego w sprawie

materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, a w tym pominięcie części materiału dowodowego w odniesieniu okoliczności, na które dowody te zostały powołane;

4) art. 382 w związku z art. 278 k.p.c., przez bezpodstawne pominięcie części zebranego materiału dowodowego, w tym wniosków wskazanych w opinii biegłego sądowego z zakresu transportu drogowego i czasu pracy kierowców;

5) art. 322 k.p.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na zasądzeniu „odpowiedniej sumy” na rzecz każdego z powodów tytułem ryczałtów za noclegi, podczas gdy roszczenie każdego z powodów nie zostało wykazane i zaniechali oni stosownej inicjatywy dowodowej w tym zakresie, zaś ściśle udowodnienie wysokości żądania było możliwe przez pobranie w stosownym okresie danych z karty kierowcy, a jednocześnie nie wywoływało nadmiernych trudności - przy jednoczesnym braku analizy wysokości „powszechnej” stawki ryczałtu (25% limitu).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych i oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. W sprawie wyjaśnienia wymaga bowiem zagadnienie prawne:

(-) czy „odpowiednie stosowanie” paragrafu 2, o którym mowa w art 75⁵ § 5 k.p. w przypadku kierowców wykonujących pracę kierowcy zawodowego w transporcie międzynarodowym, nie zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, należy stosować wprost czy należy odpowiednio zmodyfikować z uwzględnieniem okoliczności sprawy, a w szczególności wysokość 25% ryczałtu za nocleg przyznawanego pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej?

(-) czy wysokość ryczałtu za nocleg przysługującego kierowcom wykonującym pracę kierowcy zawodowego w transporcie międzynarodowym, nie zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, może być niższa niż 25% ryczałtu „powszechnego”, tj. wynikającego z rozporządzeń Ministra do Spraw Pracy i Polityki Społecznej ustalonych zgodnie z dyspozycją art. 77⁵ § 2 k.p.?

(-) jakie przesłanki winien uwzględnić sąd orzekając o wysokości ryczałtu za nocleg w zagranicznej podróży służbowej w przypadku kierowców wykonujących

pracę kierowcy zawodowego w transporcie międzynarodowym, nie zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, w przypadku nieokreślenia lub nieprecyzyjnego określenia warunków wypłacania należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę?

Skarżący wskazał, że zasądzenie na rzecz pracowników należności tytułem ryczałtów za noclegi, w sytuacji otrzymywania podczas trwania stosunku pracy należności odpowiadających ryczałtom za noclegi, dietom oraz pozostałym należnościom związanym z pracą kierowcy międzynarodowego, powoduje po stronie powodów dwukrotne otrzymanie świadczenia z tego samego tytułu, zaś w przypadku skarżącego pracodawcy generuje nadmierne i nieuzasadnione koszty.

Natomiast oczywistą zasadność skargi kasacyjnej uzasadnia rażące naruszenie powołanych w podstawach skargi przepisów prawa materialnego i procesowego. Wyrok Sądu Okręgowego został wydany na podstawie wybiórczej oceny stanu prawnego oraz okoliczności istotnych do merytorycznego wydania orzeczenia w sprawie, co zostało wykazane w treści zarzutów. Istnieje potrzeba sformułowania przez Sąd Najwyższy jasnych zasad oraz wskazania precyzyjnych wytycznych, jakimi winien kierować się sąd przy ocenie czy należności z tytułu podróży służbowych przysługują, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości oraz kryteriów oceny „odpowiedniej wysokości” świadczenia, zapobiegając wypłacie świadczeń w podwójnej wysokości i nadużyciom prawa.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wniesli o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., tj. występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto, istotnym zagadnieniem prawnym w

rozmienieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114).

Z kolei odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4 poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

14 stycznia 2021 r., I PSK 11/21, LEX nr 3106016). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860). Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tych wymagań odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem „rażącego”, „ewidentnego”, „kwalifikowanego” lub „oczywistego”, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571; z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117; z dnia 11 kwietnia 2018 r., III UK 98/17, LEX nr 2497587).

Kierując się rozważaniami dokonanymi powyżej stwierdzić trzeba, że skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy wspomnieć, że ujęte w skardze przesłanki przedsądu wzajemnie się wykluczają. W orzecznictwie przyjęty jest pogląd, że nie można twierdzić, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (co ma miejsce wówczas, gdy stwierdzone naruszenia prawa są widoczne na pierwszy rzut oka, bez pogłębionej analizy prawnej) i że jednocześnie w sprawie występują poważne zagadnienia prawne, które wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego w dokonanie pogłębionej interpretacji niejasnych przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). To co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., I UK 118/12, LEX nr 1675225). Zatem nie do pogodzenia z oczywistością skargi jest stawianie w niej zagadnień prawnych, wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy ani wskazywanie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, LEX nr 1365662).

Niezależnie od powyższego, odnosząc się do przedstawianych przez skarżącego jako istotne zagadnień prawnych zauważyć można, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie przyjmowano, że koszty noclegu kierowcy w transporcie międzynarodowym może kompensować kwota jednego świadczenia (nazywanego nawet „dieta”), uzgodniona przez pracownika i pracodawcę z uwzględnieniem postanowień regulaminu wynagradzania w sprawie diet (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 sierpnia 2015 r., II PK 241/14, OSNP 2017 nr 7, poz. 80; z dnia 15 września 2015 r., II PK 248/14, LEX nr 1816556; z dnia 17 listopada 2016 r., II PK 227/15, LEX nr 2180093; z dnia 28 marca 2017 r., II PK 28/16, LEX nr 2323651; z dnia 29 lipca 2020 r., I PK 48/19, LEX nr 3053509). Jednocześnie w judykaturze podkreśla się, że jeżeli pracodawca nie ustali wysokości ryczału, albo wyraźnie i jednoznacznie wykluczy jego wypłatę, wówczas przed pracownikiem otwiera się droga dochodzenia ryczału za nocleg w wysokości wynikającej z rozporządzeń wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ k.p. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2020 r., II PK 105/19, LEX nr 3159561). Z ustaleń dokonanych przez Sądy obu instancji wynika, że skarżący uregulował kwestię zwrotu kosztów podróży w obowiązującym u niego regulaminie wynagradzania, przewidując jedynie dietę przysługującą pracownikom. W regulaminie wynagradzania relewantnym dla okresów objętych niniejszą sprawą pracodawca w ogóle nie odnosił się do ryczałów za noclegi. Skarżący nie udowodnił, aby „dieta” faktycznie miała na celu pokrycie wszystkich należności z tytułu podróży służbowych. Co więcej z ustaleń faktycznych w sprawie wynika, że nie było intencją pracodawcy ustalenie jednego świadczenia, które pokrywałoby wszystkie należności z tytułu podróży służbowej.

Ponadto jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 stycznia 2021 r., I PSK 9/21 (LEX nr 3106010) aktualne stanowisko Sądu Najwyższego w kwestii ryczału za noclegi kierowców odbywających podróże służbową można sprowadzić do następujących tez: 1) po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15, art. 77⁵ k.p. nadal ma odpowiednie zastosowanie do czasu pracy kierowców zatrudnionych w transporcie

międzynarodowym; 2) brak uregulowania kwestii rozliczania kosztów noclegu w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę powoduje konieczność sięgnięcia do tego przepisu, a za jego pośrednictwem do rozporządzeń wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p.; 3) zawarcie w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę postanowienia, że pracownikowi (kierowcy) nie przysługuje ryczałt za nocleg, gdy miał możliwość nocowania w przystosowanej do tego kabinie pojazdu, oznacza brak regulacji kwestii rozliczenia kosztów noclegu pracownika w podróży służbowej, co pozwala na zastosowanie przepisów rozporządzeń wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p.; 4) sam nocleg w kabinie pojazdu, nawet o podwyższonym standardzie, nie niweczy zasadności żądania zasądzenia ryczałtów w związku z podróżą służbową; 5) ryczałt określony w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę może być niższy od ustalonego w przepisach wykonawczych, powinien być jednak tak ukształtowany, aby dawał rzeczywistą, a nie iluzoryczną możliwość zrealizowania tej potrzeby.

Odnosząc się natomiast do podnoszonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci jej oczywistej zasadności stwierdzić należy, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia warunków właściwych dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., z uwagi na brak wskazania przepisu, którego naruszenie miałoby postać naruszenia kwalifikowanego, widocznego na „pierwszy rzut oka”. Nie jest wystraszające - co zaznaczone zostało w rozważaniach dokonanych wyżej - zastąpienie wyводу prawnego w uzasadnieniu wniosku samym tylko stwierdzeniem, że zdaniem skarżącego zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku niewłaściwego zastosowania prawa. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie powołał przepisów prawa, które zostały jego zdaniem ewidentny sposób naruszone i w naruszeniu których upatruje oczywistej zasadności skargi. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W związku z powyższym w uzasadnieniu wniosku brakuje

odpowiedniego wywodu zawierającego argumentację, którą skarżący wykazałby walor oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie jest w tym zakresie wystarczające samo odesłanie do podstaw skargi i ich uzasadnienia.

Skarżący nie zdołał wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

a.s.